

Mlad umre, kogar gore ljubijo

Brata Karničar po
smučanju z Anapurne
v taboru ena
Arhiv Drejca Karničarja

Dragi Davo, pišem ti zato, ker si v meni še vedno živ, še vedno si Davo, kakršnega smo te vsi poznali. Davo, ki ima veliko srce in dušo, ki je dober človek. Zato to ni nekrolog, to je pogovor s teboj, ker si še vedno z nami. Nisem te izgubil, ker še vedno lahko govorim s teboj, kadar te potrebujem. Kakor sva se pogovarjala na najinih odpravah. Zdaj mi je žal, da ti v zadnjem času nisem prišel večkrat naproti; tolikokrat si mi rekel, naj te obiščem na Jezerskem. Odlasal sem in odlagal, zdaj je prepozno, časa za nazaj ni mogoče ujeti. Zapravi sem nekaj velikega, češar bi se vedno spominjal: dneva, ki bi ga spet preživel z Davom.

Saj sem te spoznal že takrat, ko sem prebral tvojo knjigo *Alpinizem, samoljubje, ljubezen*. Tako drobna knjižica in tako lepo napisana: pošteno, pristrčno, preprosto, bogato. Brez samohvale. Tak si bil tudi pozneje, vse svoje življenje. Vedno si bil miren, odkrit in pošten, tudi nasmejan. In močan, izžareval si občutek varnosti. Kadar sem šel s teboj na hrib, sem vedel: z Davom grem lahko kamor koli, med neznane strmine, med ledeniške razpoke, v meglo in vihar, pa vem, da se bom vrnil, da me bo pripeljal nazaj, ker Davu se ne more nič zgoditi.

Spominjam se, kako sva sedela na skalah v baznem taboru pod Daulagirijem, nikjer ni bilo tako slabega baznega tabora, kot je bil ta, vse v strmini, povsod led in ostre skale, da ne moreš niti sesti nanje, nič ravnine,

vse razmetano, morali smo kopati, da smo napravili nekaj prostora za šotore, bilo je brez vetra, in sva se pogovarjala, izbiral si besede in stavke, da bi povedal lepo in odkrito. Pripovedoval si mi o svojem življenju in jaz sem ti govoril o svojem, pod zgornjo ustnico si si potisnil ščepec tobaka in rekel: "Človek mora imeti v življenju vse *pošlihtano*." In dodal, da tega nimaš. Prižgal sem ti, da sva glede tega na istem. Pogovarjala sva se tudi o smrti. To so bile zgodbe o zadnjih trenutkih in dnevih prijateljev, katerih življenja so ugasnila na himalajskih vrhovih. Takrat sem napisal v svoj dnevnik: "Rad imam Dava. Tako nenavadno si prizadeva za vse, tako miren je in pred seboj ima vedno jasen in velik cilj. In zna se tudi smejeti."

Posodil sem ti kaseto s Cankarjevimi *Hlapci*. Ko si se odpravil iz baze proti vrhu *Davle*, si mi kaseto vrnil in napisal pisemce, ki si ga pustil v mojem šotoru: "Damijan, Boglonaj za *Hlapce* in, prosim, bodi v molitvi z nami v gori." Toda usoda ti takrat ni namenila smučanja z vrha. Poklical si me z gore in bil si zaskrbljen, češ da ti srce neenakomerno razbija, da čutiš mravljinke v levi roki in da te tišči v prsnem

Dr. Damijan Meško v baznem taboru pod Anapurno
oskrbuje Drejca Karničarja po spustu z vrha gore.
Arhiv Damijana Meška

*Družina Karničar pred domom na Jezerskem
Arhiv Drejca Karničarja*

*Mladi jezerski
alpinisti Rado
Markič, Davo
Karničar in
Tomaž Košir
Arhiv Drejca
Karničarja*

košu. Tudi to si mi rekel, da te je strah, da boš tam čisto sam umrl. Potolažil sem te, da ne bodi zaskrbljen, da sem imel tudi sam že podobne aritmije, da za zdaj miruj in stvar se bo popravila. "Dva dni bom počival, potem se bom odločil. Tudi če se odpovem vrhu." Naslednji dan si prismučal v bazo, pozno popoldne. Imel si udrte oči, pritisk in pulz sta bila že v redu, aritmija je izzvenela. Bil si zaskrbljen, to ni bil več stari Davorin, "strong man" odprave. Po večerji si takoj vstal in rekel samo: "Lahko noč." Pozneje sem te obiskal v šotoru, ležal si z rokami pod glavo in gledal v strop. Čez dva dni si se odločil in odšel v dolino. Sam. In domov, na Jezersko.

Potem je bila Anapurna. Davo je bil tam z bratom Drejcem. Bila je še temna noč in tudi lune ni bilo, ko sta se odpravila proti vrhu. Dali smo si roke in dve drobni lučki sta se oddaljevali od tabora proti robu morene. Videli smo, kako je nad moreno lebdela svetloba prve čelne svetilke, ki se je rahlo premikala, nato je zdrsula še druga. Začel se je vzpon proti vrhu. Tri dni zatem sta bila že tik pod njim. Tabor štiri sta zapustila ob enajstih ponoči, ob dveh zjutraj je Davo še poklical v bazo "bara saba" Toneta Škarjo in ga vprašal, kje je pot pod kuloarjem, ali je treba zaviti desno ali nadaljujeta naravnost. Tone ga je usmeril in nadaljevala sta vzpon. Ob 8.30, takrat sva s Tonetom lezla proti enojki, bila sva v snežni strmini, je Davo spet poklical: "Na vrhu sva!" To je bil naš zadnji doseženi osemtisočak. Tone je klečal v snegu v strmini – glavo je tiščal med skale – in je zahlipal. Takšen klen mož, "bara sab", odločen, resen, močan – in ga je zlomilo. Za trenutek. Med tem sta Davo in Drejc že smučala z vrha. Z daljnogledom sem ujel dve drobni piki, ki sta drseli in zavijali po strmini tik pod vrhom. Kakšen prizor! To sta Davo in Drejc! Ob treh popoldne sta prismučala do enojke, tu sva ju pričakala s Tonetom.

Odpri smo konzervo s kompotom, ki sem jo prinesel za to slavlje in za nagrado prav zanju. Ob petih popoldne je tabor nenadoma zagrnila gosta megla in Davo in Drejc sta odsmučala do baznega tabora.

Zdaj se je začela drama, ker so Drejcu zmrznili prsti na obeh nogah. Ni mogel hoditi. Bilo je presunljivo, kako je Davo nosil svojega brata vsak dan na hrbtu od šotora do *plahte*, kjer je bila jedilnica. Za zajtrk, kosilo, večerjo. Tudi na stranišče, ki je bilo od baze nekoliko oddaljeno.

Potem je bil Everest. Smučanje z Everesta na severni, tibetanski strani. Davo je prinesel smuči že do višine 8200 metrov in mi, ki smo ga spremljali, smo bili takrat na Severnem sedlu, 7200 m. Vreme se je slabšalo, razdivjal se je vihar, to je bil dan, ko je na Everestu izgubilo življenje enajst alpinistov. Davo je tam snel rokavice, ker je želel pritrditi smuči na steno, da bodo pripravljene za ponovni poskus, ko se bo vreme izboljšalo. Nekaj minut brez rokavic je bilo dovolj, da so mu pomrznili prsti. Močno je snežilo, snežinke so se vrtinčile čisto vodoravno. Himalajski veter je neusmiljen. V bazi smo reševali Davove prste, imel je srečo, da je izgubil samo dva na levi roki. Ali je to res sreča? Spominjam se, Davo, kako sva koračila po globokem snegu, to je bilo nekje pod K2, udiralo se je, vreme se je slabšalo, bila je gosta megla in začelo je snežiti. Sneg je začel prekrivati ledeniške razpoke – in sva se obrnila, šla sva nazaj. Takrat si mi rekel: "Tebi v tvojih letih res ne bi bilo treba riniti na goro. Če bom jaz v tvojih letih prišel do baze, bom čisto zadovoljen." Nisi dočkal mojih takratnih let. Zmanjkala so ti tri.

Tvoja nesreča z drevesom doma na Jezerskem ... Je to usoda? "Bara sab" Tone je tako lepo napisal: "Usoda nista samo nesreča in smrt, usoda so tudi največja dejanja in uspehi." Takšna usoda te je, Davo, spremljala vse življenje. Vse naše življenje je usoda.

Počivaj v miru, prijatelj Davo. ●

Damijan Meško